

jo givet Parolen, et af de Hovedpunkter, hvorom vi vil komme til at strides ved det kommende Valg — og det er godt at faa ren og klar Besked —, nemlig om Landmændene i Fremtiden skal have Lov til at kalde den Jord, de hidtil har dyrket, for deres, eller om den skal overgaa i Samfundets Eje.

Det er sagt særlig kraftigt af det ærede Medlem — og det er selvfølgelig noget, vi maa kæmpe om ved det kommende Valg —, at der er ingen anden Redning end Socialismen; det er det eneste, der kan redde Samfundet, ikke alene her, men rundt omkring. Men spørger man saa, hvori man fra socialdemokratisk Side har tænkt sig, at denne Ordning skulde bestaa, og hvor meget bedre det socialistiske Samfund vil blive end det, vi hidtil har kendt — naturligvis ikke om, hvorledes det vil blive i alle Enkeltheder, men man maa dog have Lov til at faa en lille Smule at vide derom —, faar man ikke saa meget som en Antydning. Det er altsammen kun Talemaader, for ikke at sige Fraser, der er ikke saa meget som en alvorlig Antydning af, hvorledes man f. Eks. tænker sig Forholdene indenfor Landbruget ordnede. Vi forlanger som sagt ikke Enkeltheder, men skal det ske paa den Maade, at Jorden bliver forpagtet ud, at Landbrugere bliver Fæstere eller Bestyrere af Jorden, var det rart, da det er en saa uhyre vigtig Sag, at faa en lille Smule at vide derom.

Det var vist det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Stilling), der i Eftermiddagsmødet i en kort Bemærkning, i hvilken han ogsaa priste Socialismen som det eneste, der kunde redde os, udtalte, at hvis vi kunde anvise noget andet, f. Eks. til Bekæmpelse af Truster, vilde man fra socialdemokratisk Side erkende, at der maaske var anden Vej frem. Jeg synes, en saadan er meget nærliggende, og jeg vil da for det første sige, at vi i høj Grad fra Venstres Side vil Evolution, vil Udvikling, som vi har villet det hidtil. Hvis det virkelig skulde vise sig, at Trustdannelser bliver en stor Fare for Samfundet, saa vil vi uden Tvivl fastsætte Regler, hvorved de tvinges ind under en alvorlig Kontrol. For øvrigt kan man jo simpelt hen henvise til, hvad Landbruget har gjort i den Retning; i den danske Andelsbevægelse har man jo Bévist for, hvorledes man i betydelig Grad kan tage Kampen op mod Kapitalismen, og vist, hvorledes man, naar man staar Ryg mod Ryg, kan løse Opgaver, som den

enkelte ikke er i Stand til at magte. I Sammenligning med Socialdemokratiet og dets Program forekommer det mig, at Venstre har en mere solid Grund at staa paa, og det er ikke taagede Drømmebilleder, men Realiteter, vi kan henvise til i det Arbejde, vi har gjort, f. Eks. ved Oprettelsen af selvstændige Hjem ude paa Landet, og i den Henseende vil vi naturligvis gaa videre i de kommende Tider.

Men ikke alene det. Man har altid fremstillet Sagen, som om Venstre ikke vilde Smaaemandens Vel, men det maa vi bede os fritaget for. Vi misunder ikke dem, der arbejder i Byerne, deres gode Løn; men vi maa ogsaa have Lov til at sige vor Mening om de uheldige Forhold, der kan findes indenfor de Kredse af vort Samfund. Jeg kan her ikke undlade at nævne et karakteristisk Eksempel paa Samfundstilstanden i disse Tider, i hvilke vi maa erkende, at vi alle lever under vanskelige Forhold. I den forløbne Sommer har der i Esbjerg i den bedste Arbejdstid været strejket baade af Murerne og af Tømmerne; de har saa vidt mig bekendt ikke rørt en Haand i 2—3 Maaneder af den bedste Arbejdstid. (*Chr. Hansen*: Hvad var Grunden dertil?). Det er vist sket paa Trods af Arbejdernes Fagorganisationer, som var enige med Arbejdsgiverne om Betalingen, men man har alligevel ikke kunnet faa dem til at arbejde før i den allersidste Tid. Det er et Bevis paa uheldige Samfundsforhold. Nu har de meldt sig igen til Arbejde, men om kort Tid standser Arbejdet maaske af sig selv, og de, der ikke har tjent en Øre i den bedste Arbejdstid, har saa ingen andre Steder at henvende sig end til de offentlige Kasser.

Det er et meget alvorligt Spørgsmaal, om Samfundet fremdeles kan se noget saadant foregaa. Det leder for mit Vedkommende Tanken hen paa, om man ikke kunde finde en eller anden Form for tvungen Voldgift. Jeg ved selvfølgelig, at baade Arbejdernes og Arbejdsgivernes Repræsentanter er imod det; men det er et Spørgsmaal, om det øvrige Samfund kan finde sig i noget saadant som det, vi har set i Esbjerg i den forløbne Sommer. Man kan nok sige, at selv om vi havde en saadan Voldgiftsdomstol, og den havde bestemt, at saadan og saadan skulde det være, kunde man dog ikke tvinge Arbejderne til at arbejde. Nej, det kan man ikke, men der er dog vel ingen Tvivl om, at Samfundet kan træffe saadanne Forholdsregler, [at begge Parter maa rette sig efter,